

Lappeenrannan kaupunki,
 teknisen toimen kirjaamo
 PL 38
 53101 Lappeenranta

MUISTUTUS JOUTSENON TAAJAMAMETSÄSUUNNITELMAN MAISEMATYÖLUPAHAKENUKSESTA

Metsäsuunnitelman mukaisille leimikoille ei tule myöntää maisematyö lupaa 10 vuodeksi sillä taajamametsäsuunnitelma on ristiriidassa kaavamääräysten kanssa. Esitetty ajatusta, että metsäsuunnitelma antaisi automaattisesti maisematyö luvan 10 vuodeksi koko taajamametsäalueella, ei voida hyväksyä, sillä se on kaupunkisuunnittelun kannalta liian pitkä aika ja ristiriidassa kaavoituksen kanssa. Kaupunkisuunnittelussa voi tulla muutaman vuoden sisällä sellaisia muutoksia, jotka vaativat alueiden käytön uudelleen arviointia tai kaavoitusta.

Maisematyö lupa tulee anoa aina tapauskohtaisesti kullekin käsittelykohteelle erikseen ja se saisi olla voimassa enintään 3 vuotta.

Keskustaajaman yleiskaava-alueelle esitettyä metsäsuunnitelmaa ei tule toteuttaa, sillä kaavamääräykset määrittävät ensisijaisesti alueiden käytön ja niihin liittyvät toimenpiteet. Yleiskaavassa virkistysalueille on määrätty rakennuslain 124a § mukainen toimenpidekielto ”*Asema-, rakennus- tai rantakaava-alueella ei saa suorittaa kaivamis-, louhimis-, tasoittamis- tai täyttämistyötä, **puiden kaatamista** tai muuta näihin verrattavaa toimenpidettä*”.

Taajamametsäsuunnitelma on laadittava uudelleen ja otettava ensisijaiseksi lähestymistavaksi asukkaiden virkistystarpeet, viihtyvyys ja hyvinvointi. Uusi taajamametsäsuunnitelma tulisi laatia yhteistyössä asukasyhdistysten ja luontojärjestöjen kanssa.

PERUSTELUT MIKSI MAISEMATYÖLUPAA EI TULE MYÖNTÄÄ ESITETYN METSÄSUUNNITELMAN MUKAISILLE LEIMIKOILLE

Taajamametsät ovat korvaamattoman arvokkaita ympäristöjä asukkaiden hyvinvoinnille

Tuoreissa tutkimuksissa 80 % ihmisistä pitää tärkeänä luonnon monimuotoisuuden säilymistä ja toteaa metsän olevan mieluisin paikka rentoutumiseen, rauhoittumiseen ja virkistäytymiseen. Metsät ovat ihmisten mielissä selvästi mieluisampia virkistäytymisen paikkoja kuin rakennetut puistot ja hoidetut viheralueet.

Taajamametsäsuunnitelma ja sen toteutus

Metsäsuunnitelman ei tule perustua metsätaloudellisiin arvoihin, vaan sen tulee tähdätä alueen asukkaiden viihtyvyyden ja hyvinvoinnin edistämiseen.

Taajamametsiin ei tule tehdä metsätaloudellisiin arvoihin perustuvaa metsäsuunnitelmaa, vaan kyseisille metsäalueille tulee laatia virkistyskäyttöä palveleva käyttö- ja hoitosuunnitelma, jossa turvataan alueiden virkistyskäyttö, luonnon monimuotoisuus, ekologisuus sekä ilmastonmuutoksen hidastaminen. Peitteellinen erirakenteinen metsä ehkäisee hyvin melu- ja pölyhaittoja, luo turvapaikkoja eläimille ja parantaa luonnon monimuotoisuutta. Kookkaat, vanhat puut ovat tärkeitä maisemaelementtejä ja edistävät ilmastonmuutoksen hidastamista (vanhat metsät sitovat hiiltä jopa 40 kertaa enemmän kuin nuoret talousmetsät).

Esitettyssä taajamametsäsuunnitelmassa on liian paljon, liian massiivisia ja kalliita hoitotoimenpiteitä, jotka heikentävät alueen virkistysarvoja ja luonnon monimuotoisuutta sekä huonontavat alueen maisemakuvaa.

Taajamametsien käsittelymenetelmiin eivät kuulu avohakkuut eivätkä liialliset alikasvoksen poistot, sillä ne tuhoavat metsien tärkeän melua ja epäpuhtauksia ehkäisevän ominaisuuden sekä pilaavat asukkaiden viihtyvyyttä parantavan maisemakuvan.

Taajama-alueen metsäalueilla harvennushakkuut tulee suorittaa mahdollisimman pehmeästi säilyttäen metsän kerroksellisuus, erirakenteisuus ja kaikki järeät, vanhat puut. Erityisesti kookkaat, iäkkäät puut luovat metsään tunnelmaa ja henkivät vihreää rauhaa metsässä liikkujan mieleen. Tällaiset puut ovat kuntalaisille mittaamattomasti arvokkaampia osana metsämaisemaa kuin tukkipuina.

Arvoalueilla tulee edistää luonnon monimuotoisuuden säilymistä pitämällä metsä mahdollisimman luonnontilaisen kaltaisena ja erirakenteisena. Keskeistä on edistää luontaisen sekametsän muodostumista niille alueille, joilla aiemmin on harjoitettu ”tehometsätaloutta”. Kaikilla arvoalueilla tulee suosia lahoppuun muodostumista ts. keloutuvat ja lahoavat puut pitäisi säilyttää. Kuoleva ja kuollut puu: kelot, pökkelöt ja eri-ikäiset maapuut tarjoavat elinympäristöjä koloissa pesiville linnuille ja lahoppuulla viihtyville hyönteisille ja sienille. Kaikki nämä monipuolistavat metsän lajikirjoa ja tuovat tervetullutta eloa taajamametsään. Turhista toimenpiteistä pidättäytyminen tuo myös kustannussäästöjä.

Joutsenon taajamien metsäalueet tulee kartoittaa uusien luonnontieteellisten valintaperusteiden mukaisesti. Uhanalaiset luontotyypit on huomioitava Suomen luontotyyppien uhanalaisuusjulkaisun määritelmien mukaisesti.

Lappeenrannan kaupunki on sitoutunut ilmastonmuutoksen hidastamiseen sekä hyväksynyt ja sitoutunut KuntaMETSO-hankkeeseen, jossa selvitetään kunnan omistamien metsien luontoarvot METSO-ohjelman luonnontieteellisten valintaperusteiden mukaisesti.

Selvitykset ja kartoitukset parantavat kuntalaisten virkistysarvojen toteutumista ja edistävät luonnon monimuotoisuuden säilymistä taajamametsissä.

Metsäsuunnitelma on ristiriidassa voimassaolevan Joutsenon keskustaajaman yleiskaavan kanssa

Keskustaajaman yleiskaavassa asuntoalueiden lähimetsät on monella alueella merkitty kaavamerkinnällä V eli ne ovat virkistysalueita eikä niille näin ollen tule suunnata maisemaa ja virkistysarvoja tuhoavaa avohakkuuta. Metsäsuunnitelmassa on osoitettu avohakkuuta myös

kaavamerkinnällä A oleville alueille, jotka ovat asuntoalueita ja metsät suojametsiä. Lisäksi asuntoalueiden lähialueella oleville ulkoilua ja virkistystä palveleville metsäalueille (0-500m ja 500-1km etäisyydellä) on esitetty avohakkuuta, vaikka avohakkuu on näillä alueilla edellä mainituista syistä sopimaton metsänkäsittelymenetelmä.

Metsäsuunnitelman kuviokartoissa on merkitty lukuisia kuvioita merkinnällä talousmetsä, vaikka niiden pitäisi olla merkinnällä suojametsä, lähimetsä, ulkoilumetsä ja virkistysmetsä.

Oheiseen taulukkoon on koottu ne metsäsuunnitelman kuviot, joiden luokitus tulee muuttaa kaavamerkintöjen ja asuinalueiden vaatimusten mukaiseksi palvelemaan alueen asukkaiden virkistäytymistä, hyvinvointia ja viihtyvyyttä.

Kuvionumerot on poimittu metsäsuunnitelman karttakuvista.

Kuvio	Merkintä	Kaavamerkintä	Perustelut
810	C2	A	Lähivirkistysalueelle ei sovi avohakkuut.
337, 348	C2	V	Lähivirkistysalueelle, arvokkaalle luontoalueelle ja maisemallisesti tärkeälle alueelle eivät sovi avohakkuut. Koko Ahvenlammen alue tulee säilyttää luonnontilaisena. Alueen merkinnässä tulee ottaa käyttöön laajemman arvometsän ja suojelun merkintä, jolla turvataan alueen luonto- ja virkistysarvot koko Ahvenlammen alueella.
195	C2	V	Arvokas luontoalue (pähkinäpensaslehto, kilpikaarnamäntyjä), lähivirkistysalue, ei harvennushakkuuta.
362, 363, 509, 575	C4	V	Merkintä tulee muuttaa suojametsäksi(C3). Alue on vilkkaan 6-tien ja asutusalueen välissä. Alueelle ei sovi avohakkuu, vaan alueen puusto tulee säilyttää tiheänä ehkäisemässä 6-tien melua ja pölyä.
606	C4	V	Merkintä tulee muuttaa lähivirkistysalueeksi (C2). Alueelle ei sovi avohakkuu. Alue tulee säilyttää virkistyskäytössä. Alueella on ulkoilua palvelevia polkuja.
848	C4	V	Lähivirkistysalue. Arvometsä rajautuu luonnontilaisiin soihin. Merkintä tulee muuttaa kaavamerkinnän mukaiseksi eli lähivirkistysalueeksi (C2). Lähivirkistysalueelle ei sovi avohakkuu.
113	C2	A	Lähivirkistysalueelle eivät sovi avohakkuut.
122, 137, 139	C4	V	Lähivirkistysalueelle eivät sovi avohakkuut. Alue on erityisen tärkeä Pöyhiänniemen asuntoalueen asukkaille, koska se sijoittuu maisemallisesti tärkeälle Saimaan ranta-alueelle. Koko Pellinniemi tulee säilyttää mahdollisimman luonnontilaisena ja maisemallisesti ehyenä virkistysalueena. Merkintä tulee muuttaa kaavamerkinnän mukaisesti virkistysmetsäksi (C2).
718	C4		Suojelualueen ja maakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen väliin jäävälle alueelle ei sovi alueiden arvoja heikentävä avohakkuu. Alueen merkintä tulee muuttaa aluekokonaisuuden arvoja tukevaksi eli ulkoilu- ja virkistysmetsäksi (C2).
736, 740, 759, 761, 733	C4		Karstunrannan harjajaksolle sijoittuva alue palvelee hyvin Joutsenon taajamien asukkaiden ulkoilu- ja virkistyskäyttöä yhdessä lähialueiden suojelu- ja maisemakohteiden kanssa. Alueen virkistys- ja maisema-arvoja ei tule heikentää avohakkuilla. Merkintä tulee muuttaa virkistysarvoja tukevaksi (C2).
795, 792	C4		Koulutuskeskuksen pihapiirin maisemaan ja suojelualueiden vaikutuspiiriin ei sovi avohakkuu, koska se heikentää suojeluarvoja ja maisemakuvaa koulutuskeskuksen pihapiirissä. Kuviotiedon perusteella alueiden merkinnät kannattaisi muuttaa suojelumerkinnäksi (S) tukemaan viereisiä suojelukohteita.
680, 685, 686, 672	C4		Rauhan aseman lähialueiden maisemaa tulee vaalia. Lähialueille ei tule tehdä avohakkuuta. Rauhan alueen matkailua ollaan juuri nyt kehittämässä, joten maisema- ja virkistysarvojen säilyttäminen on tärkeää alueen imagolle.

Seuraavaan taulukkoon on merkitty kuviot, joiden luokitus on muutettava palvelemaan paremmin asukkaiden virkistäytymistä ja viihtyvyyttä asuinalueella ja sen ympäristössä.

Kuvio	Merkintä	Kaavamerkintä	Perustelut
185, 186, 187, 812, 808, 809	C4		Seuraavana kuviot, joiden luokitus tulee muuttaa talousmetsästä lähimetsäksi (C4 à C1)
817, 818, 819, 820	C4		Merkintä C4 à C2. Metsät ovat läheisen asutusalueen lähivirkistysmetsiä (asutus etäisyydellä 0-500m)
814, 815, 831,832, 833, 834, 835, 836, 837, 838,	C4		Merkintä C4 à C2. Metsät sijaitsevat ulkoilun ja virkistyksen kannalta sopivalla etäisyydellä asutusalueesta (0-1km).
305, 306, 363, 380, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 506, 507, 508, 509, 510, 519, 520, 521, 523, 575, 576	C4		Merkintä C4 à C3. Metsät sijoittuvat 6-tien ja asutuksen väliin, joten metsien tulee olla peitteellisiä, kerroksellisia ja erirakenteisia, jotta ne pystyvät tehokkaasti estämään melun ja pölyn vaikutukset asutusalueilla. Metsät tulee merkitä suojametsiksi.
668	C4		Merkintä C4 à C2. Metsä on alueen asutuksen lähimetsää
874, 876, 877, 878, 880, 881	C4		Merkintä C4 à C2. Metsät ovat läheisen asutusalueen lähivirkistysmetsiä (asutus etäisyydellä 0-500m)
603, 604, 606, 596, 607, 839, 841, 842, 843, 844, 845, 846, 847, 848, 849, 850, 851, 852, 853, 854, 855, 856, 858, 859, 860, 861, 862, 863, 864, 635	C4		Merkintä C4 à C2. Metsät ovat läheisen asutusalueen ulkoilu- ja virkistysmetsiä (asutus etäisyydellä 0-500m)
285, 283, 174	C4		Merkintä C4 à C2. Metsät ovat läheisen asutusalueen lähivirkistysmetsiä (asutus etäisyydellä 0-500m)
121, 122, 124, 134, 140, 135, 136, 137, 138, 139, 150	C4		Merkintä C4 à C2. Metsät ovat Pöyhänniemen asutusalueen lähivirkistysmetsiä (asutus etäisyydellä 0-500m)
708, 709, 710, 711, 712, 713, 715, 716, 717, 718, 720, 722	C4		Merkintä C4 à C2. Metsät ovat läheisen asutuksen ja ranta-alueen lähivirkistysmetsiä (asutus etäisyydellä 0-500m)
732-774	C4		Merkintä C4 à C2. Metsät ovat läheisen asutuksen ja keskustaajaman ulkoilu- ja virkistysmetsiä Karstunrannan harjujaksolla

Esitetty taajamametsäsuunnitelma on itse asiassa lähes pelkästään hakkuusuunnitelma, jossa on laskettu puuston arvo ja tuotto. Esitetyssä suunnitelmassa käsittely on jäänyt kuviotasolle, joka on liian pieni yksikkö kuvaamaan aluekokonaisuuksien liittymistä toisiinsa. Virkistysarvot muodostuvat laajemmista metsäalueista ja niiden yhteyksistä toisiinsa.

Suunnitelmassa on unohtunut tärkein: taajamametsät ovat asukkaille korvaamattoman arvokkaita mahdollisimman luonnontilaisina metsinä tarjoamassa monipuolisia hyvinvointi- ja ympäristöpalveluita ja kauneuselämyksiä. Näille asioille osataan jo laskea numeerisia arvoja ja luvut ovat hätkähdyttävän suuria. Taajama-alueilla tärkeimpiä ovat asukkaiden viihtyvyyteen vaikuttavat tekijät ja niiden tulee olla suunnitelmissa ensisijaisessa asemassa.

*”Metsäluonnon monimuotoisuus ja ekologinen kestävyys ovat perusehtoja metsien jatkuvuudelle.
Kaupunkiluonnon suojelu on itseisarvo.
Virkistysarvot ja suojavaikutukset eivät ole mahdollisia ilman luonnon säilymistä.”*

Etelä-Karjalan luonnonsuojelupiiri ry pyytää kaupungilta kirjallisen vastauksen jätettyyn muistutukseen.

Lisätietoa taajamametsien suunnitteluun liittyen:

- Taajametsien hoito, ISBN 951-96371-3-3
- METSO-ohjelman luonnontieteelliset valintaperusteet, ISBN 978-952-11-3162-2
- Suomen luontotyyppien uhanalaisuus, ISBN 978-952-11-3025-0
- Monimuotoisuuden ja metsän eri käyttömuotojen yhteensovittaminen kuntien virkistysmetsissä ja valtion retkeilyalueilla, Metlan työraportti 113, 2009
- Puijon metsäalueen hoidon ja käytön vuorovaikutteinen suunnittelu, (pdf) Kuopion kaupunki 27s, 2008
- Kuntametsien suunnittelun tiekartta –hankkeen loppuraportti, Metlan työraportti 68, 2008
- Ahvenlammen alueen suojeluesitys Joutsenon keskustaajaman osayleiskaavan tarkistus, 2010

Lappeenrannassa 20.11.2010

Suomen luonnonsuojeluliitto
Etelä-Karjalan luonnonsuojelupiiri ry

Kimmo Saarinen, puheenjohtaja

Seppo Pousi, sihteeri